

**ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХИСТУ
СПОЖИВЧОГО РИНКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ УГОДИ
ПРО АСОЦІАЦІЮ З ЄС**

Батрименко В.І., к.і.н., доцент,
доцент кафедри загальноправових дисциплін
Київського національного торговельно-економічного університету

Інтеграційні процеси в Євросоюзі відбуваються відповідно до принципів ринкової економіки. Наріжним камінням права Європейського союзу стає внутрішній ринок, яких забезпечує інтеграційну лібералізацію торгівлі. Існування та ефективне функціонування внутрішнього ринку Євросоюзу із гарантуванням чотирьох свобод (свободи руху товарів, осіб, капіталів й надання послуг) неможливе за відсутності добросовісної конкуренції учасників ринку. Політика Європейського союзу здійснюється за умови дотримання принципу відкритої ринкової економіки з вільною конкуренцією, забезпечує конкурентну поведінку підприємств і захищає інтереси споживачів, уможлиблюючи вироблення товарів та послуг на якісному рівні. Вона сприяє економічній ефективності через створення клімату, придатного для інновацій та технічного прогресу. Це в значній мірі і обумовлює актуальність дослідження даної теми.

Кожна держава має визначати свої особисті першочергові завдання в цій сфері, узгоджуючи їх з конкретними, притаманними цій державі економічними і соціальними умовами та запитам населення. У цій сфері мають бути наступні керівні принципи:

- сприяння створенню структур виробництва і розподілу, здатних задовольнити потреби та запити споживачів;
- захисту споживачів від шкоди їх здоров'ю і безпеці;
- доступу споживачів до інформації, необхідної для якісного вибору відповідно до індивідуальних потреб;
- наявності ефективних процедур розгляду скарг споживачів;
- свободи створювати незалежні споживацькі групи або організації, можливість для них висловлювати свою думку при прийнятті рішень, які зачіпають їх інтереси;
- розширення міжнародного співробітництва у галузі захисту інтересів споживачів.

При цьому регулювання відносин на споживчому ринку має бути направлене на підтримку конкурентної спроможності вітчизняного

виробника; розвиток конкуренції на споживчому ринку і протидія можливій монополізації ринку; підвищення якості вироблених товарів і якості торговельного обслуговування населення тощо.

Слід враховувати, що мета правового регулювання економікою передбачає не лише захист публічного інтересу, але й забезпечення прав і інтересів кожної конкретної особи – кінцевого споживача. Інтереси останнього повинні забезпечуватися не лише на стадії споживання, але й в перебігу всього циклу розширеного відтворення. Так, ст. 17 Закону «Про захист прав споживачів» передбачає майнову відповідальність за шкоду, заподіяну товарами (роботами, послугами) неналежної якості. В разі порушення законодавства про захист прав споживачів господарюючі суб'єкти сфери торгівлі; громадського харчування і послуг у тому числі громадяни-підприємці, несуть відповідальність у формі фінансових санкцій (ст. 23). [3]. Працівники торгівлі, громадського харчування та сфери послуг і громадяни-підприємці притягуються до адміністративної відповідальності за обман покупців і замовників. (ст. 155, 156 Кодексу про адміністративні правопорушення України). На захист прав споживачів спрямовані також ст. 16 “Випуск, реалізація продукції (товарів) без сертифіката відповідності [2].

Також як засіб захисту прав споживачів кримінальним кодексом України передбачена і кримінальна відповідальність: стаття 227 – Умисне введення в обіг (випуск на ринок України) небезпечної продукції, тобто такої продукції, що не відповідає вимогам щодо безпечності продукції, встановленим нормативно-правовими актами, якщо такі дії вчинені у великих розмірах – караються штрафом від п'ятисот до тисячі неоподаткованих мінімумів доходів громадян з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років.

Під введенням в обіг (випуском на ринок України) небезпечної продукції, вчиненим у великих розмірах, слід вважати введенням в обіг продукції, загальна вартість якої перевищує п'ятсот неоподаткованих мінімумів доходів громадян) [4].

Необхідність посилення правового регулювання економікою по забезпеченню захисту споживачів свідчить досвід ряду європейських країн. Так, країни Європейського Союзу вважають за необхідне удосконалювати контроль у сфері підприємницької діяльності, впливають на суб'єктів господарювання з метою захисту споживача і споживчого ринку в цілому. В рамках господарського права, як правило, передбачаються певні засоби, які мають:

– стимулювати поліпшення виробництва і розподіл товарів та послуг, технічний та економічний прогрес;

- сприяти наданню споживачеві справедливої частки одержуваних при цьому вигод;
- не накладати на зацікавлені підприємства такі обмеження, що не є необхідними для досягнення зазначеної мети;
- не слугувати інструментом захисту більшої частини продукції цих підприємств від конкуренції на від повідних товарних ринках. Тобто, норми спрямовані на захист споживчого ринку в цілому та всіх його учасників: виробників, продавців і споживачів [1, с. 153].

Таким чином сьогодні належного захисту вимагає не лише споживачі, але й споживчий ринок в цілому. Забезпечення такого захисту можливе за допомогою державного регулювання економіки шляхом встановлення від повідних господарсько-правових норм, спрямованих на захист споживчого ринку в цілому та захист прав та інтересів всіх його учасників, в тому числі споживачів.

Список використаних джерел

1. Європейське право: право Європейського союзу : підручник : у трьох кн. / за заг. ред. В.І.Муравйова. — К.: Ін Юре, 2015. — Кн. друга : Матеріальне право Європейського союзу / В. І. Муравйов, К. В. Смирнова, І. В. Влялько та ін. – К.: Ін Юре, 2015. - 456 с.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон, Кодекс від 7 грудня 1984.-Ст.155,156,168,170.
3. Кримінальний кодекс України: Кодекс, закон від 5 квітня 2001р.№2341-III (Відомості Верховної Ради України.-2001.-№25-26.-Ст. 227.
4. Про захист прав споживачів: Закон України від 12 травня 1991. №1023-12// Відомості Верховної Ради УРСР – 1991-№30-ст.17,23.